

ART DECO PARCOURS

Geniet van deze prachtige fietstocht van ongeveer 40 kilometer langs de mooiste Art Deco gebouwen van Brussel. De fietstocht start aan het grootste Art Deco gebouw van West-Europa, de Basiliek van Koekelberg. Het parcours loop verder langs enkele bekende gebouwen van Brussel, zoals Bozar en Flagey, maar vergeet ook de minder bekende Art Deco pareltjes van de stad niet.

ROUTE:

1. De Basiliek van het Heilig Hart te Koekelberg

Wat de oppervlakte betreft, is de Basiliek van Koekelberg de vijfde grootste kerk ter wereld, na de Basilique de Notre-Dame de la Paix te Yamoessokro in Ivoorkust, de Sint Pieterskerk in Rome, de Sint Paulskathedraal in Londen en de Santa Maria Dei Fiori kerk in Firenze.

Vandaag is de kerk in de eerste plaats een bidplaats voor de vrede. Ze wordt nog steeds gebruikt voor parochiale vieringen en grote nationale vieringen.

Maar de basiliek van Koekelberg is

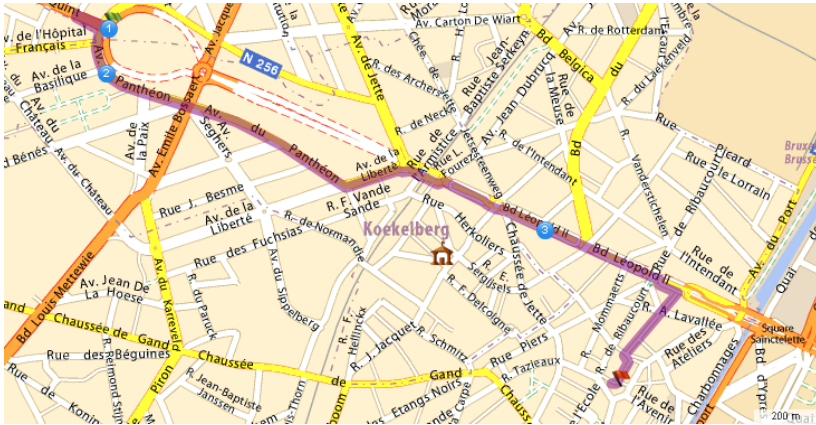
meer dan dat. Ze vervult ook een belangrijke culturele functie. Het is een prachtig Art Deco monument, er zijn twee musea, er worden jaarlijks verschillende tentoonstellingen georganiseerd en u kunt er genieten van een prachtig panorama over Brussel.

Aan de Basiliek zijn er 500 gratis parkeerplaatsen. Er bestaat dan ook geen betere starter van deze prachtige Art Deco fietstocht. De basiliek is ook goed bereikbaar met het openbaar vervoer.

Breng een bezoek aan het indrukwekkende interieur van de Basiliek, en ga met de glazen lift tot op het panorama net onder de koepel, van waar u een schitterend zicht op Brussel en Brabant heeft.

De basiliek is iedere dag open. Tijdens de winter van 10 tot 16 uur en tijdens de zomer van 9 tot 17 uur.

Voor meer informatie: www.basilicakoekelberg.be.

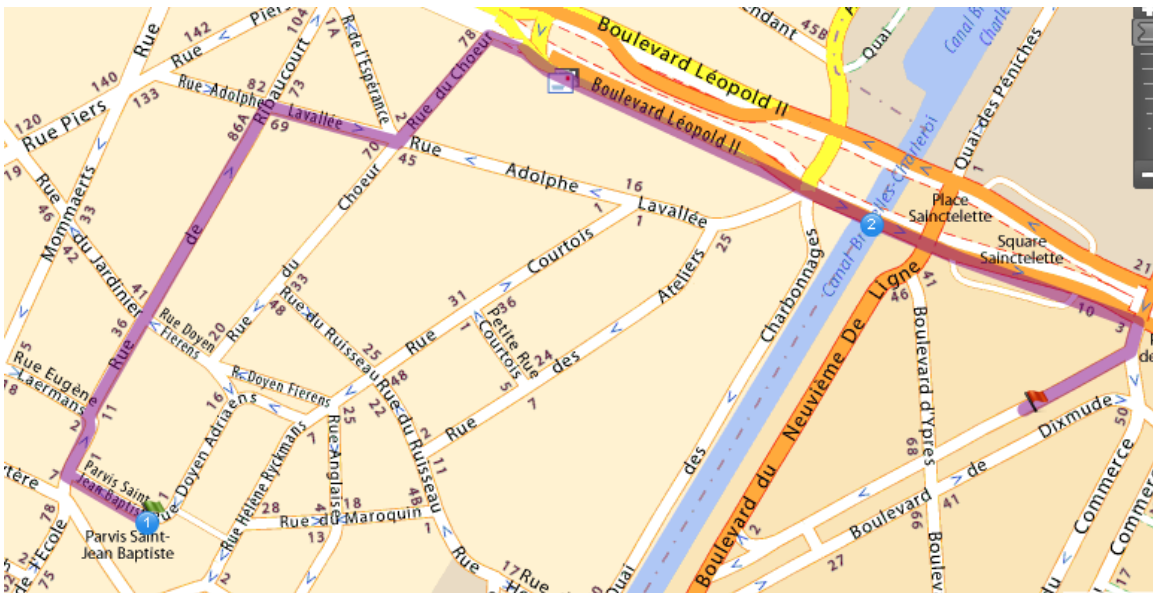

2. Sint-Jan-de-Doperkerk

Sint-Jan-Baptistvoorplein, Sint-Jans-Molenbeek

Deze Art Deco-kerk is volledig opgetrokken uit beton en werd gebouwd in de jaren 1930. Haar architect is de Brusselaar Joseph Diongre, die ook het Flageygebouw in Elsene tekende. Binnen in de kerk zorgen de ellipsvormige betonbogen voor een aparte sfeer.

3. Halles America

Diksmuidelaan 21-29, Brussel

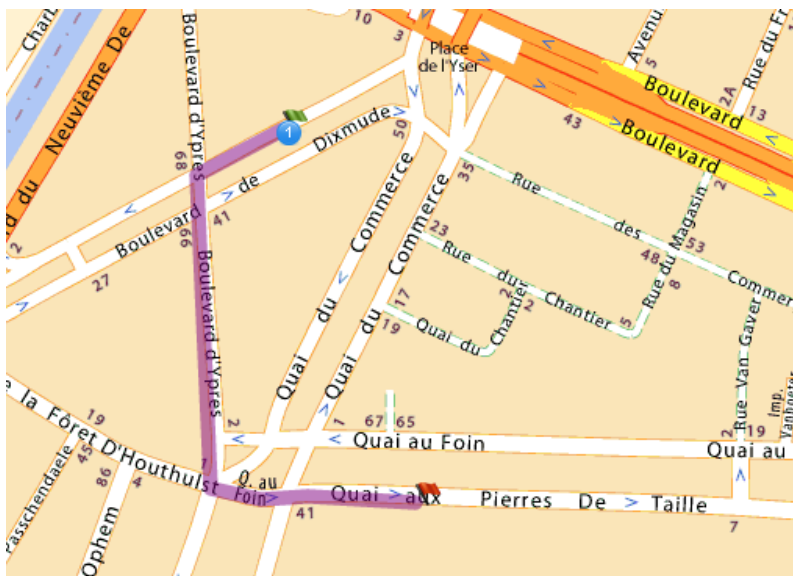

Dit gebouw werd in 1921-1926 gerealiseerd door Jacques Obozinski en Fernand Petit, in opdracht van *America et Cie*. Het gebouw werd in 1993 als monument beschermd.

De Halles America verwijzen naar de havenfunctie van de buurt, verbonden aan het kanaal. Op de plaats van de huidige Diksmuide- en Ieperlaan bevonden zich het Handelsdok en het douane-entrepot.

In 1910-11 werd Brussel-Zeehaven buiten de stad aangelegd. Het dok en het stapelhuis verdwenen en de stad keurde een nieuw urbanisatieplan goed. In deze buurt vestigden zich vanaf de jaren '20 vele groothandels in groenten en fruit, zowel inlands als import. De firma *America et Cie* was één van hen. Zij bouwden een fruitveiling waar de winkeliers van de agglomeratie zich kwamen bevoorraden. Dit elan kaderde in de economische relance na de Eerste Wereldoorlog. Vele andere realisaties uit de jaren '20 in de buurt getuigen hiervan.

De gemengde functie van het gebouw (woning/handel/depot) is kenmerkend voor de wijk. Het belang van de woonfunctie in een commerciële buurt getuigde van de wil om de beschikbare oppervlakte in de stad maximaal te benutten. Zoals de meeste gebouwen in de omgeving, wordt het nog steeds in zijn beide functies gebruikt.

4. Opslagplaats Stiel en Rothschild

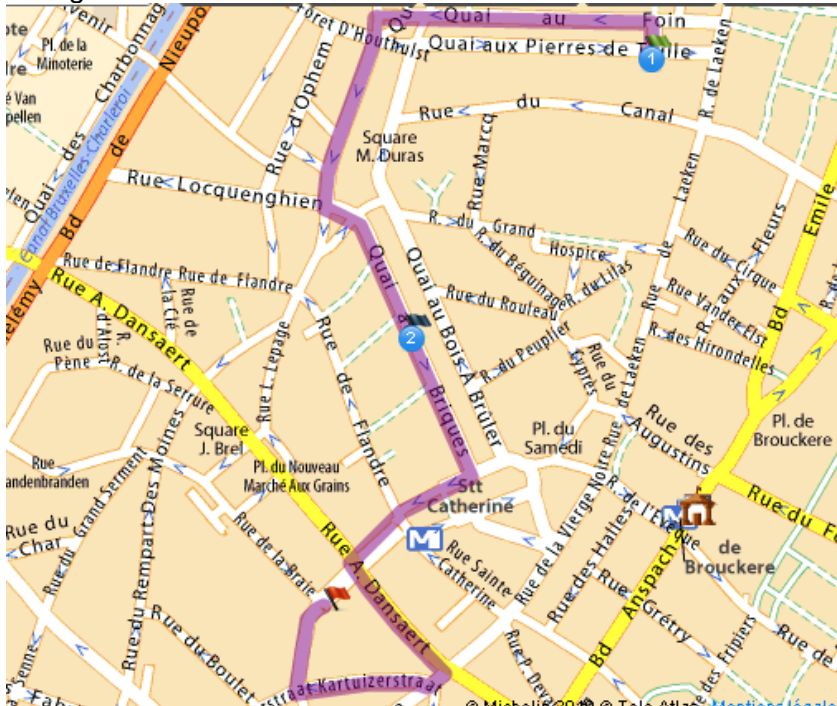
Arduinkaai 28 – 29, Brussel

Deze voormalige opslagplaats voor textiel werd in 1926, naar een ontwerp van A. Warny, opgetrokken in art-decostijl in opdracht van de firma *Stiel & Rothschild*. Sinds 1998 is het gebouw beschermd. Tegenwoordig zijn het Archief en Museum van het Vlaams Leven en de redactie van *De Morgen* in het gebouw gevestigd.

De inplanting van dit atelier verwijst naar de commerciële functie van de buurt, dicht bij het kanaal. De Arduinkaai was de zuidkade van het 17de eeuwse einddok van het kanaal naar Willebroek. In 1827 werd het kanaal doorgetrokken naar Charleroi en de havenfunctie verlegde zich naar de stadsrand. Vanaf 1910-11 werd buiten de stad Brussel-Zeehaven aangelegd. Toen werd ook het dok aan de Arduinkaai gedempt en met bomen afgeboord. De commerciële functie van de wijk bleef bestaan. Vanaf de jaren '20 vestigden zich dan ook vele groothandels in de buurt. In 1926 was *Stiel en Rothschild* één van hen.

5. Handelshuis Firma G.K.F.

Oude Graanmarkt 7 – 11, Brussel

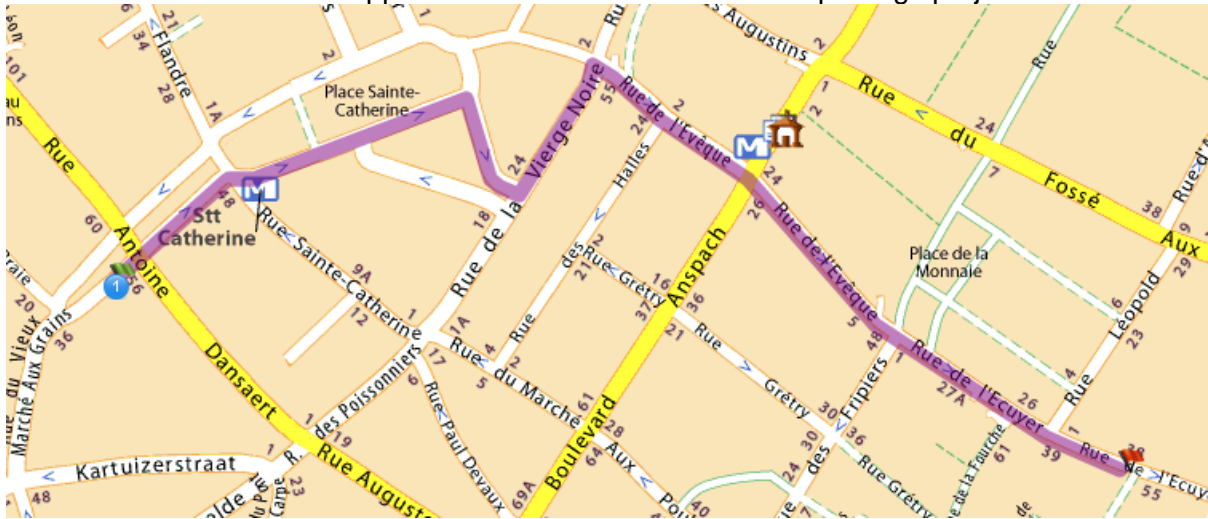
Deze voormalige gebouwen van de firma G.K.F. (Gérard Koninckx Frères – een groothandelaar in exotisch fruit) is een prachtig voorbeeld van interbellumarchitectuur, getekend door architect Eugene Dhuicque (Brussel 1877-1955). Hij volgde een opleiding aan de Brusselse Academie voor Schone Kunsten en bij de architecten Janlet in Brussel en Seltersheim in Parijs. Hij heeft veel industriële gebouwen getekend. Ze werden allen met dezelfde zorg en zin voor detail gerealiseerd.

Reeds in 1912 bezat de firma Koninckx een hoekgebouw aan de Oude Graanmarkt. Op dit terrein kwam later het gebouw van architect Dhuicque. Na W.O. I was de firma Gérard Koninckx Frères erg aanwezig in de buurt. Bij de heropleving van de overzeese handel deed het exotisch fruit het erg goed en de firma bloeide.

De structuur van het gebouw is van gewapend beton. Het rust op Franki-pijlers, een funderingstechniek die tijdens het interbellum werd gebruikt voor heel wat grote constructies. Het gebouw oogt erg fraai door de ritmiek en het gebruik van verschillende steensoorten.

De behandeling van de gevel als publicitair gezicht van een firma is kenmerkend voor deze periode. Esthetiek en functionalisme gingen in dit ontwerp samen.

De gemengde functie van het gebouw (woningen/handel/depot) was niet ongevoerd in de nabijheid van het kanaal en getuigde van de wil om de beschikbare oppervlakte in de stad maximaal te benutten. De appartementen waren dan ook als opbrengstproject bedoeld.

6. Tapijtenhandel *Benezra*

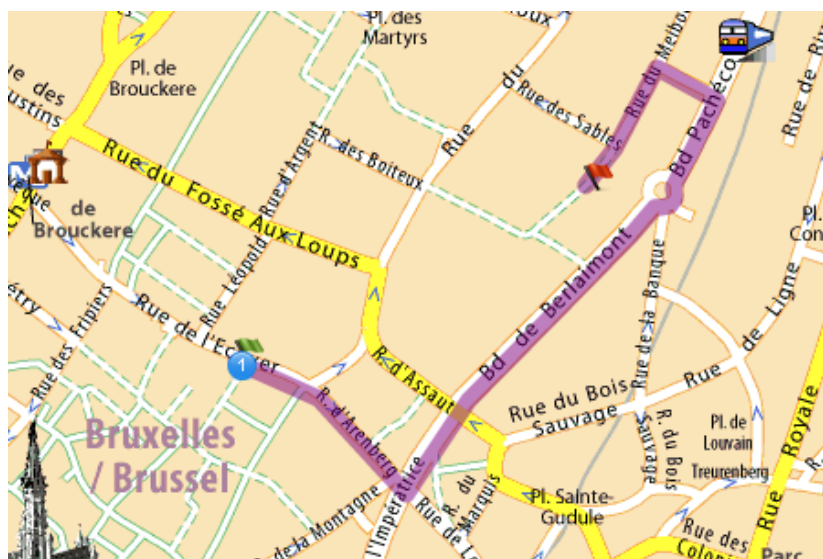
Schildknaapsstraat 41, Brussel

Adrien Blomme bouwde dit pand in 1922 in opdracht van *Benezra*, een onderneming in Oosterse tapijten. Het vormt één van de eerste verwezenlijkingen in België in art-decostijl, met een modernistisch accent vanwege de sobere vormgeving.

Adrien Blomme was een architect die openstond voor nieuwe architectuurtendensen en zichzelf graag als een modernist beschouwde. De opmerkelijke gevel waar de decoratieve elementen tot een minimum zijn beperkt weerspiegelt de ruimtelijke indeling binnenin. Het interieur beantwoordt volledig aan de oorspronkelijk commerciële en tertiaire functie van het gebouw.

Het gebouw vormt een sleutelmoment binnen de ontwikkeling van het werk van Blomme.

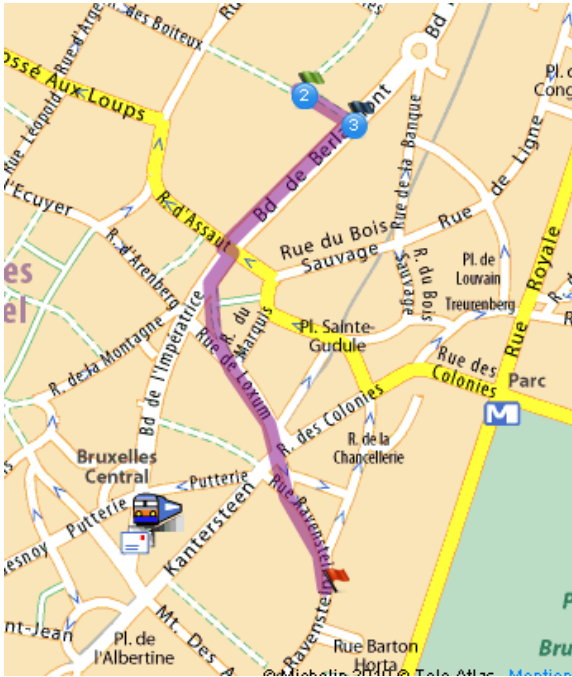

7. Drukkerij Dagblad 'Le Peuple'

Sint Laurensstraat 30-34, Brussel

Dit Art Deco gebouw werd opgericht door de architect Maxime Brunfaut. Het gebouw werd in 1989 beschermd.

Van 1925 tot 1929 studeerde Brunfaut architectuur aan de Academie voor Schone Kunsten in Brussel. Victor Horta was daar een van zijn leermeesters.

8. Paleis voor Schone Kunsten – BOZAR

Ravensteinstraat 23, Brussel

Het Paleis voor Schone Kunsten werd in 1928 ontworpen door de beroemde architect Victor Horta. Aan zijn opdracht waren vele beperkingen verbonden: het paleis moest gebouwd worden op een terrein aan de Kunstberg met grote hoogteverschillen tussen het hoge en het lage stadsdeel van Brussel. Bovendien mocht de hoogte van de hoogst gelegen façade aan de Koningsstraat het zicht vanuit het Koninklijk Paleis op Brussel niet belemmeren.

Het resultaat is een gebouw met acht verschillende niveaus, reusachtig maar onzichtbaar door de vele ondergrondse ruimtes.

Voor het Paleis voor Schone Kunsten ruilde Horta de kronkelende lijnen van de Art Nouveau in voor de geometrische vormtaal van de Art Deco. In zijn Memoires noemt Horta het Paleis een hoogtepunt in zijn carrière.

Meer informatie: www.bozar.be.

9. Résidence Palace

Wetstraat 155, 1000 Brussel

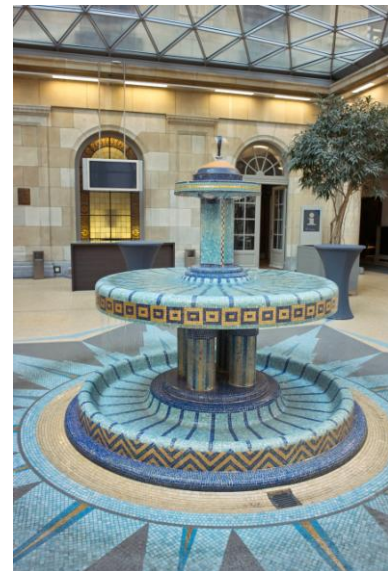
Het Residence Palace werd na de Eerste Wereldoorlog ontworpen door de Zwitserse architect Michel Polak, als luxueus appartementsgebouw voor de Brusselse bourgeoisie en aristocratie. De opdrachtgever, de succesvolle Waalse zakenman Lucien Kaisin, had met de bouw van het appartementencomplex, het grootste tot dan toe in Europa, twee doelstellingen: de huisvestingscrisis van na de Grote Oorlog helpen oplossen en een oplossing bieden voor het nijpende tekort aan huispersoneel. De inwoners van Residence Palace konden een beroep doen

op kamermeisjes en butlers die aan het complex zelf verbonden waren.

Het complex omvat niet alleen luxueuze appartementen, maar ook bars, restaurants, een theater, een zwembad, conferentiezalen, een kapsalon, een bank, een postkantoor, garages, kruideniers, een bloemenwinkel, een chocolaterie... De eerste bewoners namen hun intrek in Residence Palace in 1927. In 1940 werd het gebouw in beslag genomen door de Duitse bezetter en na de oorlog kocht de Belgische Staat het complex en bracht er overheidsdiensten in onder.

Vandaag is Residence Palace het grootste perscentrum van België. Binnen – en buitenlandse persdiensten vinden hier informatie over de federale regering, over de gemeenschappen en over de gewesten van België. De persorganisaties kunnen hier zelf ook allerlei debatten, seminaries en conferenties organiseren.

Meer informatie: www.presscenter.org.

10. Les Pavillons français

Notelaarstraat 282, Schaarbeek.

De *Pavillons français* werd in 2005 beschermd.

Het appartementencomplex aan de Notelaarstraat 282 of *Les Pavillons Français* zoals het gebouw ook wordt genoemd, is tussen 1931 en 1934 gebouwd naar een ontwerp van Marcel Peeters.

Halverwege de jaren twintig werd wonen in een appartement populair bij de gegoede burgerij. Hieraan lagen verschillende oorzaken ten grondslag.

In de eerste plaats was er na de eerste wereldoorlog een dringende behoefte aan woningen. Tegelijkertijd stegen de prijzen en wonen in een appartement was minder duur dan in een eengezinswoning. Bijkomend voordeel was dat het onderhoud van een appartement eenvoudiger was, waardoor men minder personeel nodig had. Tevens werd het wonen op een verdieping, zonder niveauverschillen, als een groot voordeel gezien evenals het comfort van moderne voorzieningen zoals warm water, centrale verwarming en een moderne keuken.

In de jaren twintig verrezen er in Brussel enkele zeer luxueuze appartementsgebouwen.

Lucien Kaisin en zijn zoon Gerard Kaisin namen in 1930 het initiatief voor *Les Pavillons Français*. Marcel Peeters maakte het ontwerp voor dit gebouw. Hoewel het hier nog zeer luxe appartementen betrof, was de opzet van *Les Pavillons Français* minder overdadig dan het *Residence Palace*. Er waren wel een aantal gemeenschappelijke voorzieningen, zoals een systeem voor de post, de vuilnis, een restaurant (waarvan overigens niet duidelijk is of dat ooit als zodanig is gebruikt) en ontvangstkamers op het gelijkvloers zodat het niet altijd nodig was om bezoekers in de privé omgeving te ontvangen. Maar alles was wat soberder dan bij het *Residence Palace*.

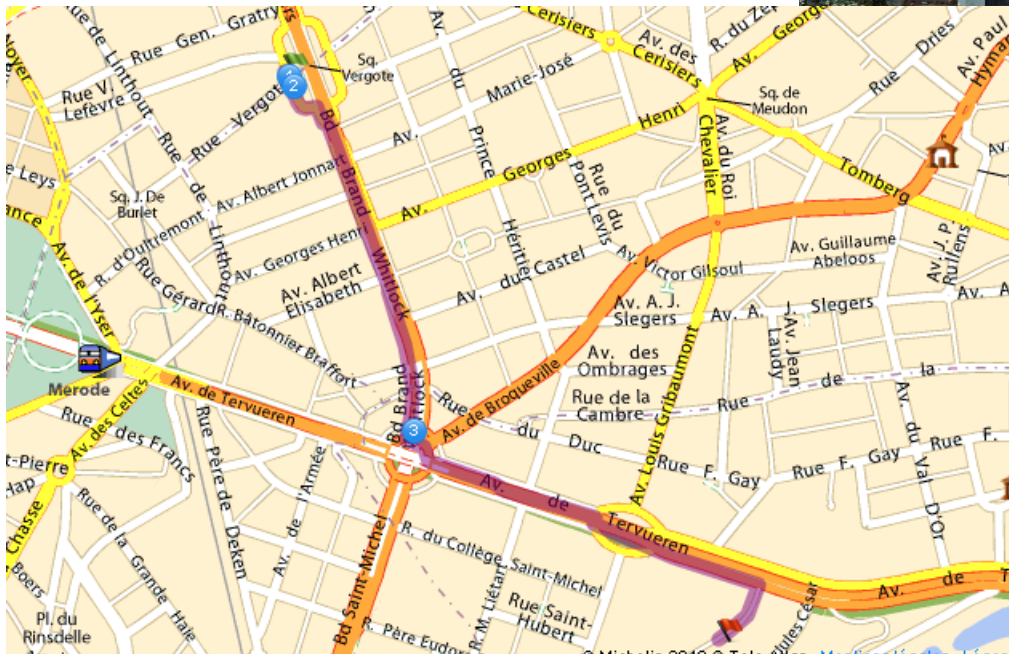

11. Woning Fournier

Vergotesquare Schaarbeek

Deze prachtige woning aan de Vergotesquare in Schaarbeek is ontworpen door Albert Nyst. Eenvoudige vlakken en volumes staan tegenover elkaar.

Nyst, afkomstig uit het Luikse, heeft veel gebouwen ontworpen in Brussel. Hij begon zijn loopbaan als ingenieur en was aanvankelijk vooral betrokken bij industriële projecten. In het begin van zijn carrière als architect bouwde hij in de klassieke monumentale stijl die toen nog veel aanhang kende. Maar na de Eerste Wereldoorlog kende zijn werk een radicale verandering, waarvan deze woning een heel mooi voorbeeld is. Het gebouw werd in 1993 beschermd.

12. Villa Gosset

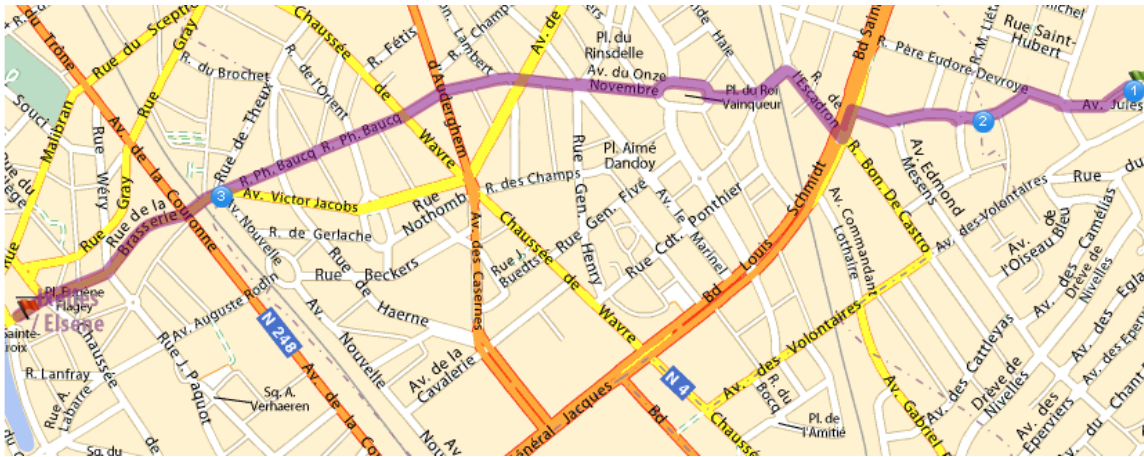
Horizonlaan 21, St Pieters Woluwe

Deze Art Deco villa werd in 1928 gebouwd door Adrien Blomme.

De villa bestaat uit een vierkant in een symmetrisch opgebouwd volume van twee bouwlagen. De tuin is eveneens het werk van architect Blomme en wordt samen met de villa als één geheel beschouwd.

De totaliteit van de villa, het inkomhekken, de conciërgewoning en de tuin zijn beschermd als monument volgens een besluit van 10 maart 1994.

13. Belgisch Nationaal Instituut voor Radio-Omroep

Belvédèrestraat 27, Elsene

Dit art-deco gebouw dateert uit de jaren '30 en heeft door zijn ongeëvenaarde akoestische kwaliteiten de bijnaam "de klankfabriek" verworven.

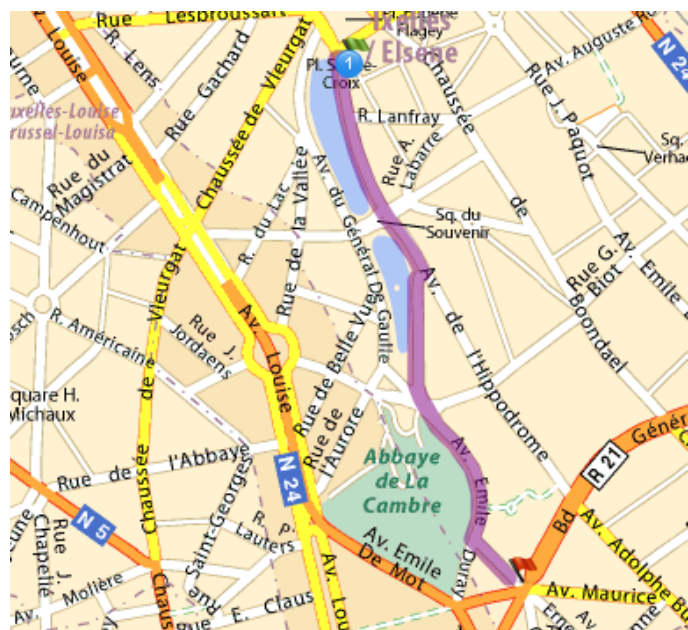
Het is een van de eerste radiostudio's ter wereld.

De architect Joseph Diongre won in 1934 samen met de klankingenieur Raymond Brillard de architectuurwedstrijd van het NIR. De toen 55-jarige architect slaagde erin esthetiek en technische eisen met elkaar te verzoenen.

In 1939 werd het NIR in gebruik genomen en verwierf al snel

wereldfaam voor de kwaliteit van de studio's. In 1973 verhuisden de BRT en de RTB naar het nieuwe Reyerscomplex in Schaarbeek. Het gebouw raakte al snel in verval, hoewel het in 1994 beschermd werd en in 1997 door de Unesco op de lijst van meest bedreigde gebouwen ter wereld werd geplaatst. Gelukkig werd het in 1998 gered van de ondergang door een privéorganisatie en vandaag is het een belangrijk cultureel centrum met jazz- en muziekfestivals, concerten, films en debatten.

Meer informatie: www.flagey.be.

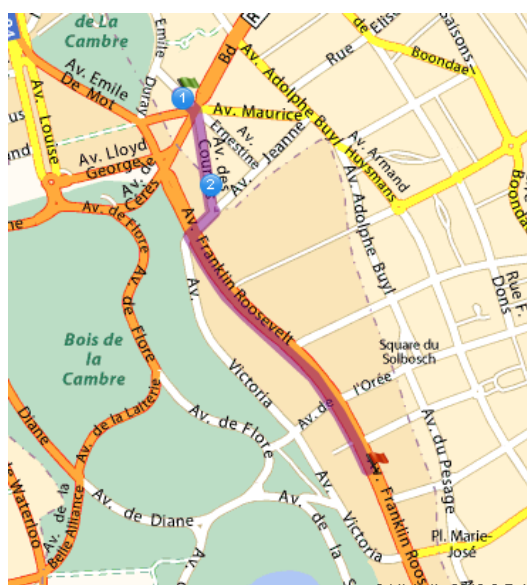

14. Palais de la Folle Chanson

Lied Van Sotternieënlaan, Elsene

Het Palais de la Folle Chanson werd in 1928 gerealiseerd door architect Antoine Courtens. Courtens liep verschillende stages in Parijs, Lyon en in enkele Duitse steden en volgde tevens een opleiding bij Victor Horta in de periode dat die het Paleis van Schone Kunsten in Brussel aan het bouwen was.

In de loop van 1928 zou hij zowel het hotel Haerens als het Palais de la Folle Chanson in Elsene realiseren. Voor dit laatste gebouw maakte hij behendig gebruik van de hoekligging door op de hoek zelf een rotonde te plaatsen die op opvallende wijze bekroond wordt door een stervormig gedeelte met daarop een koepel. De gevels met hun talrijke rijen vensters geven uit op de

Generaal Jacqueslaan en op de Lied der Sotternieënlaan, waaraan het gebouw zijn naam dankt.

In 1986 werd het appartementsgebouw beschermd als monument.

15. Huis Empain

Franklin Rooseveltlaan 67, Elsene

Villa Empain werd, in opdracht van de zakenman en mecenas Louis Empain (1908 – 1976), ontworpen door de Zwitserse architect Polak. Het is een meesterwerk van de art deco.

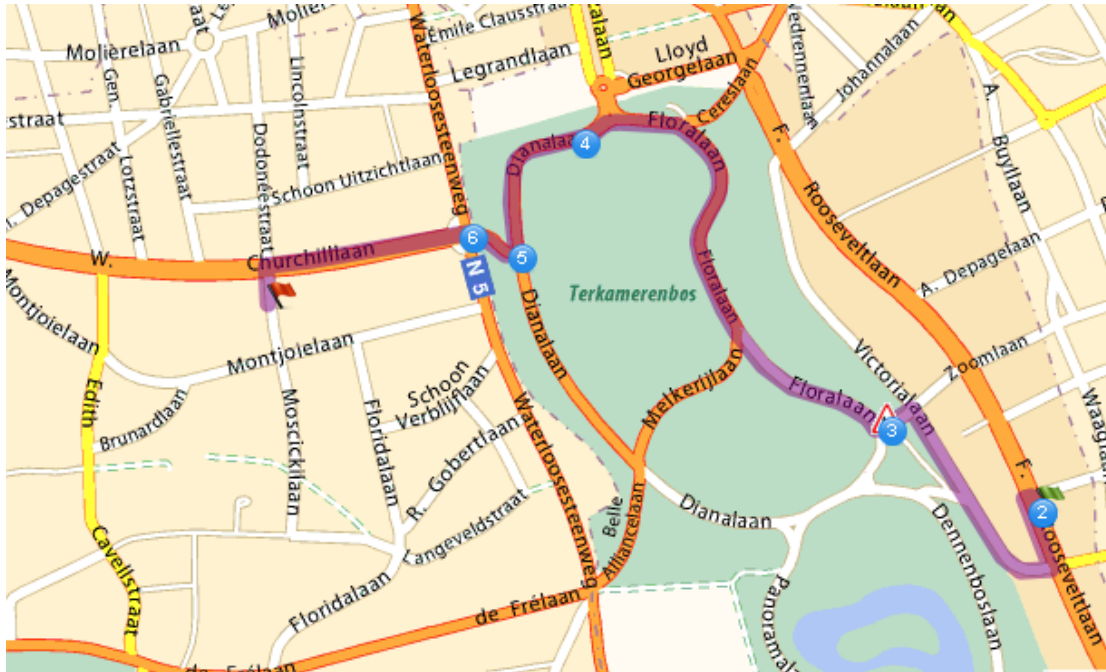
De jonge baron Empain bewoonde het huis slechts korte tijd. In 1937 schonk hij de villa aan de Belgische staat, met de bedoeling er een museum voor sierkunsten van te maken. De Villa Empain werd in 1943 door de Gestapo opgevoerd en kreeg na de oorlog verschillende bestemmingen en bewoners, zoals de Russische ambassade en Radio-Télévision-Luxembourg. In 1990 werd het buiten dienst gesteld en verwaarloosd. Pas sinds 2007 is de villa een beschermd monument en een centrum van culturele en artistieke dialoog tussen de oosterse en westerse cultuur. Er vinden geregeld tentoonstellingen plaats.

De Villa Empain is iedere dag geopend van 10 tot 18.30, gesloten op maandag.

www.villaempain.com.

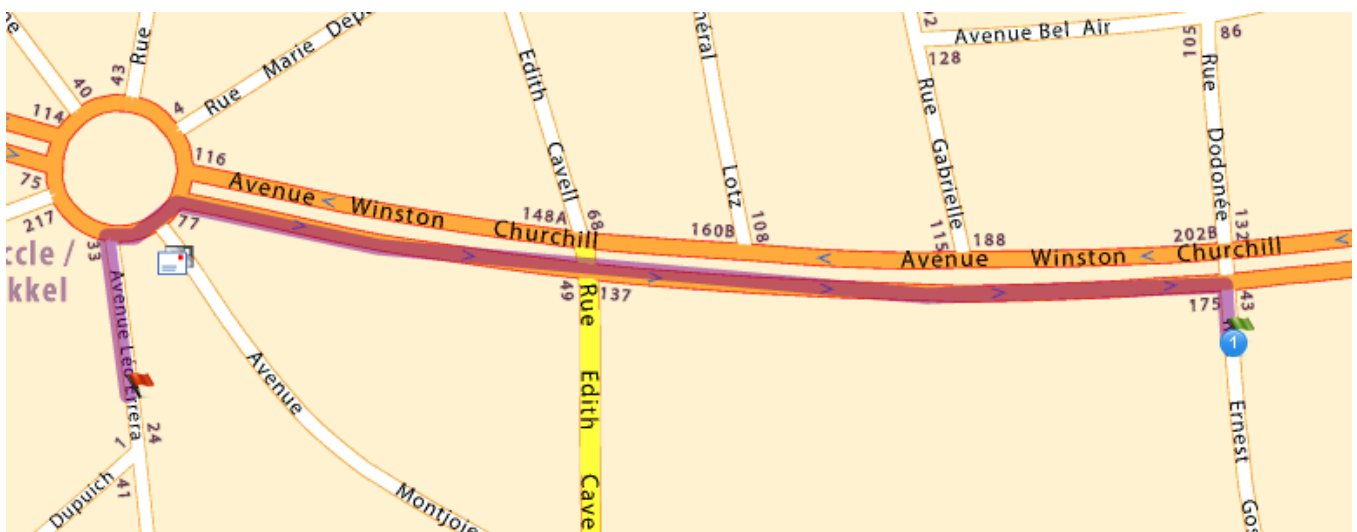

16. Huis Labarre

Ernest Gossartstraat 34, Ukkel

Deze Art Deco woning werd in 1936 gebouwd door L. Tenaerts. Het is de woning van schilder R. Labarre, en werd in 1998 beschermd.

17. Museum David en Alice van Buuren

Léo Erreralaan 41, Ukkel

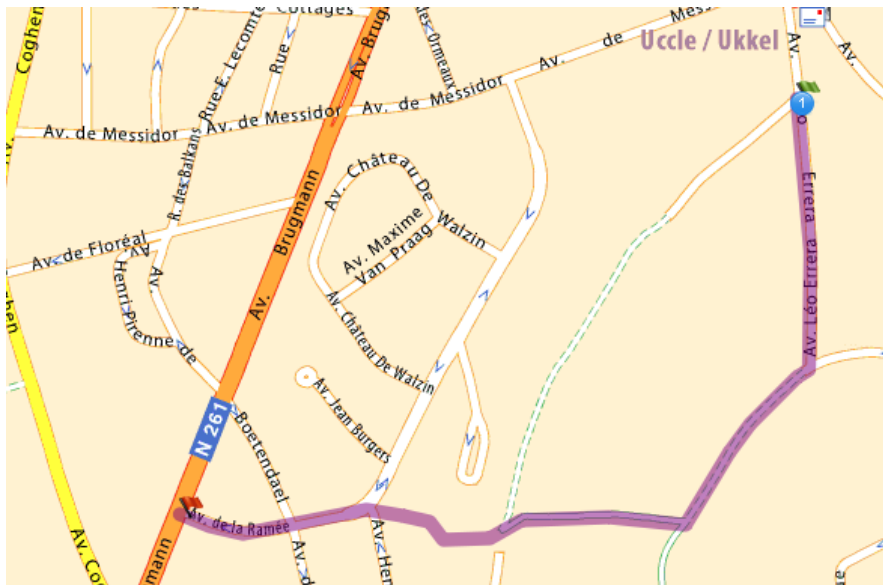

De Nederlandse kunstverzamelaars David en Alice van Buuren bezochten in 1925 de *Exposition internationale des arts décoratifs et industriels* in Parijs. Het was het begin van een droom. Aan de Belgische architecten Léon Govaerts en Alexis Van Vaerenbergh gaven ze in 1928 de opdracht hun 'ideaal' huis op te trekken aan de Léo Erreralaan in Ukkel.

Tussen 1928 en 1940 groeide het huis uit tot een mondain en intellectueel salon in de betekenis van de 'salons'

uit de 18e eeuw. Het huis werd bezocht door de artistieke en intellectuele elite van die tijd. Het museum David en Alice van Buuren bestaat sinds 1973.

Het museum is iedere dag open van 14 tot 17.30. Gesloten op dinsdag.
Meer informatie: www.museumvanbuuren.com.

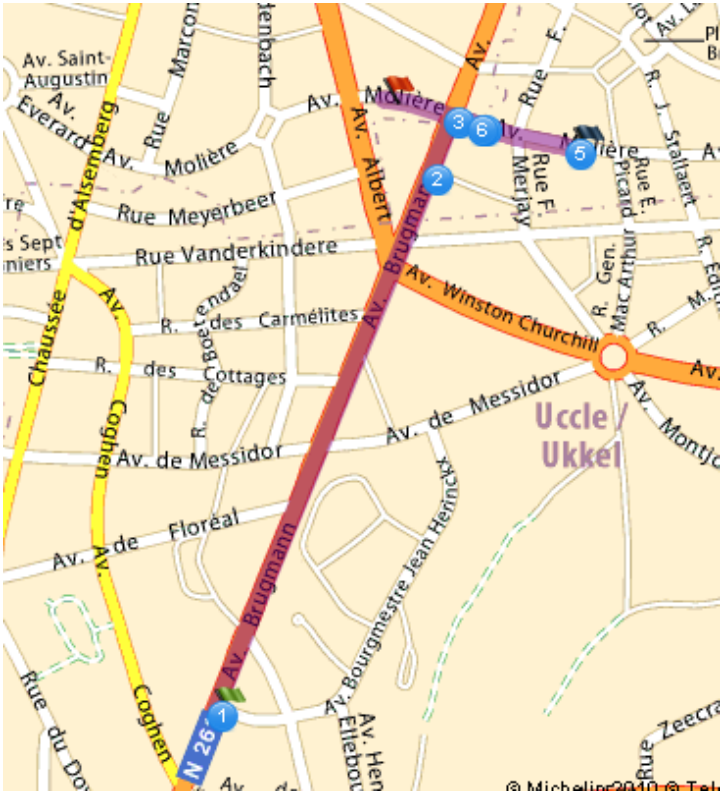
18. Huis Haerens

Brugmannlaan 384, Ukkel

In 1928 ontwierp Antoine Courtens, een leerling van Victor Horta, het herenhuis Haerens, een van zijn eerste belangrijke verwezenlijkingen. Hij was architect, decorateur en meubelontwerper en de belangrijkste vertegenwoordiger van de art deco in Brussel.

Dit hoekhuis werd gebouwd in opdracht van Robert Haerens, een ingenieur die voor de groep Empain werkte.

19. Huizen Dewin, Molièrelaan

Molièrelaan 151 en 172, Brussel

De twee huizen van Jean-Baptiste Dewin in de Molièrelaan 151 en 172 zijn mooie voorbeelden van de overgang van art nouveau naar art deco in de periode tussen 1905 en 1920.

Dewin studeerde aan de academie van Brussel. Zijn vroegste ontwerpen worden gekenmerkt door een sobere geometrische art nouveau. Geleidelijk ontwikkelde Dewin een eigen vorm van art deco, waarin hij gebruik maakte van de plaatselijk bouwtradities. Hij heeft een voorkeur voor dierenmotieven en glas-in-loodramen. Dit is ook te zien in de huizen in de Molièrelaan.

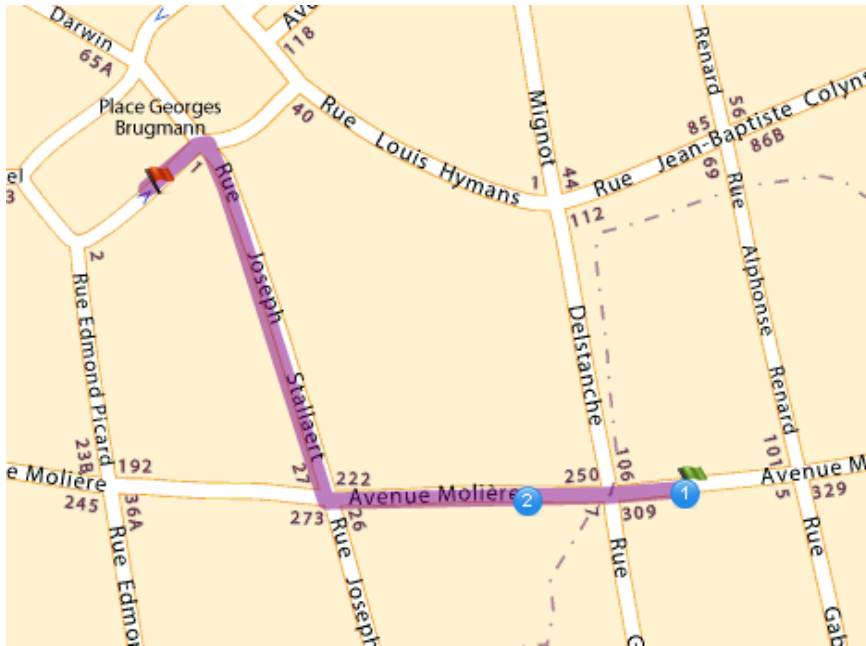
20. Art Deco Appartement

Molièrelaan 210, Elsene

Dit art-deco appartementsgebouw werd in 1929 door Joe Ramaekers gebouwd. Het werd in 1995 beschermd.

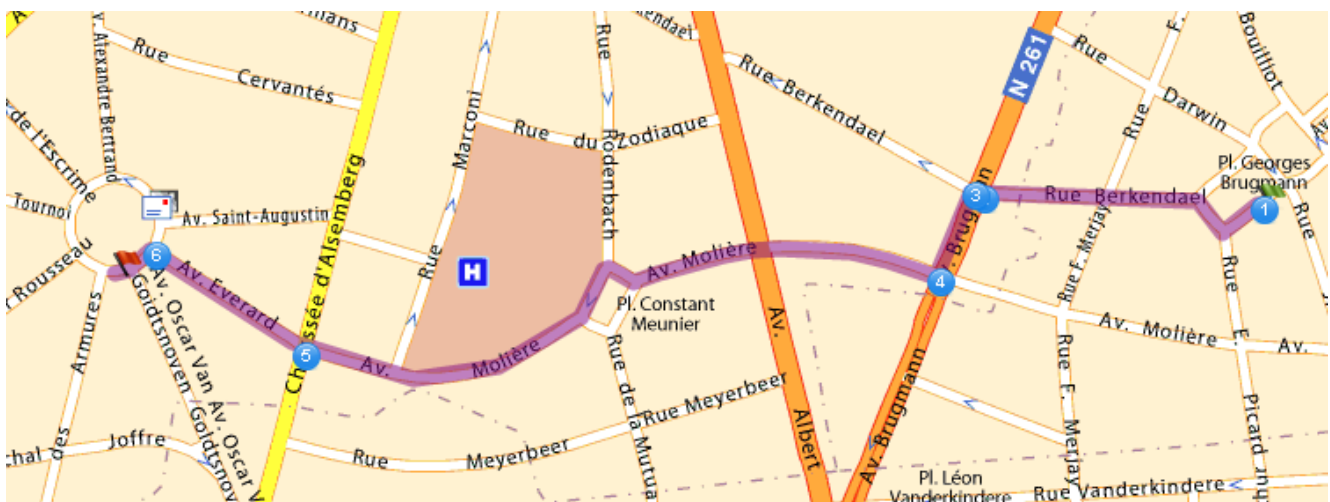
21. Voormalig Medisch-Chirurgisch Instituut en Gezondheidscentrum

Hoek Georges Brugmannplein 29 en Joseph Stallaertstraat, 1 Elsene

Dit gebouw in een sobere art deco stijl werd in 1926 gerealiseerd door architect Jean-Baptiste Dewin, in opdracht van het Belgische Rode Kruis. Het gebouw werd beschermd in 2006.

Dit gebouw is sober in zijn compositie en toont de zorg voor detail van Jean-Baptiste Dewin, aanwezig in zijn gehele oeuvre. Het gebouw maakt integrerend deel uit van het Brugmannplein en de wijk, die hoofdzakelijk ontstond in de eerste helft van de 20ste eeuw.

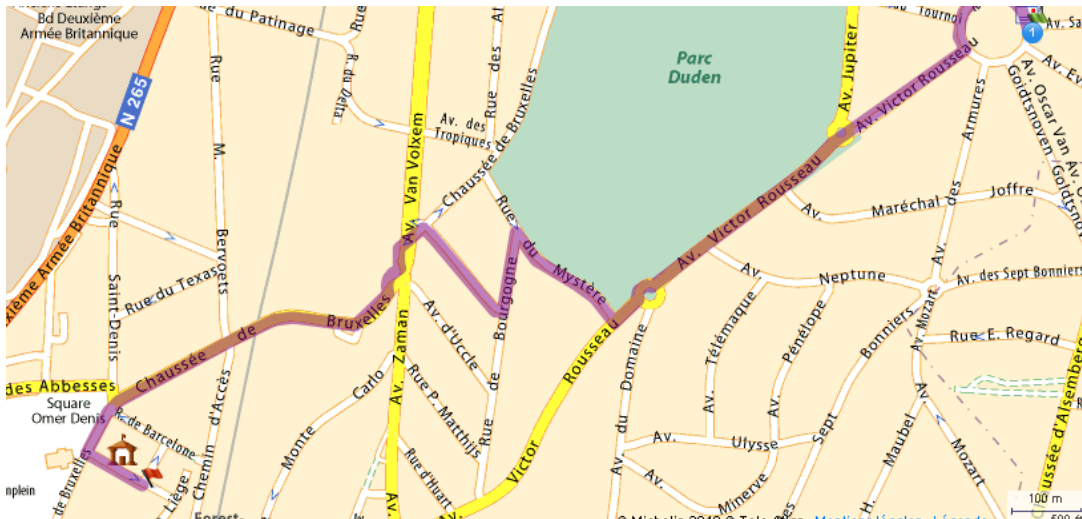
22. Sint Augustinuskerk

Hoogte Honderdplein, Vorst

Onder impuls van de voorzitter van de kerkfabriek, Victor Dufays, professor in burgerlijke bouwkunde aan de universiteit van Leuven, vatten de architecten Léon Guiannotte en André Watteyne in 1928 de bouw aan van de Sint Augustinuskerk in Vorst.

De kerk staat op het Hoogte-Honderdplein in Vorst en werd ingewijd in 1936. De acht straten van de wijk lopen omhoog naar het kerkgebouw toe.

De kerk is gebouwd in gewapend beton en geldt als een karakteristiek voorbeeld van de heropleving van de religieuze architectuur in het interbellum.

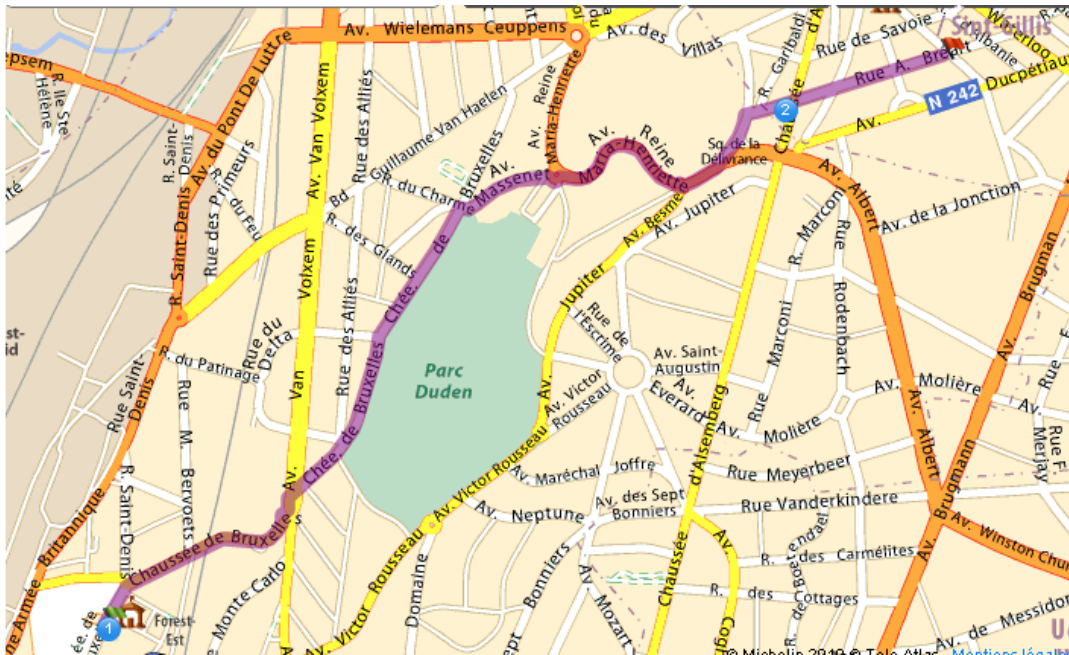

23. Gemeentehuis van Vorst

Pastoorstraat, Vorst

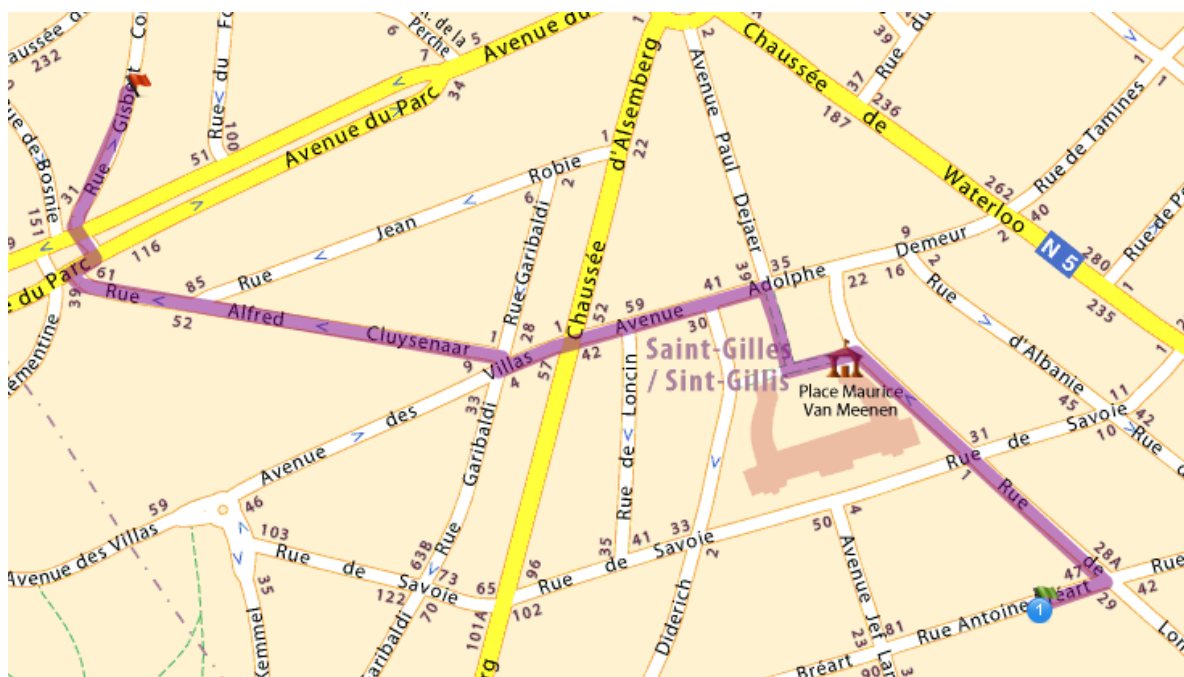
Jean-Baptiste Dewin kreeg al in 1925 de opdracht tot het bouwen van het nieuwe gemeentehuis van Vorst, maar door problemen rond de financiering van dit grote project konden de werkzaamheden pas in 1934 van start gaan. In 1939 was het gemeentehuis klaar. Het gebouw, dat de belichaming was van de demografische en economische opgang van Vorst, geldt als een van de belangrijkste en meest karakteristieke art-deco verwezenlijkingen in Brussel. De gevels zijn overvloedig versierd met dierenmotieven die verwijzen naar de naam van de gemeente – Vorst is een Middelnederlands woord dat ‘woud’ betekent – en naar het feit dat dit grondgebied vroeger grotendeels door het Zoniënwoud werd ingenomen.

24. Huis Verbruggen

Antoine Bréarstraat 47, Sint Gillis

Architect Pierre Verbruggen liet dit huis voor zichzelf bouwen in 1924. De woning was een opvallend en gedurfd bouwwerk in de eclectische wijk rond het stadhuis van Sint-Gillis. De architect kreeg af te rekenen met veel onbegrip vanwege zijn tijdgenoten. Uit zijn briefwisseling met de gemeente blijkt dat hij grote moeilijkheden ondervond om zijn ontwerp te doen aanvaarden. Verbruggen trok er zich gelukkig niets van aan, zodat wij nu het prachtige resultaat van zijn vastberadenheid en talent kunnen bewonderen.

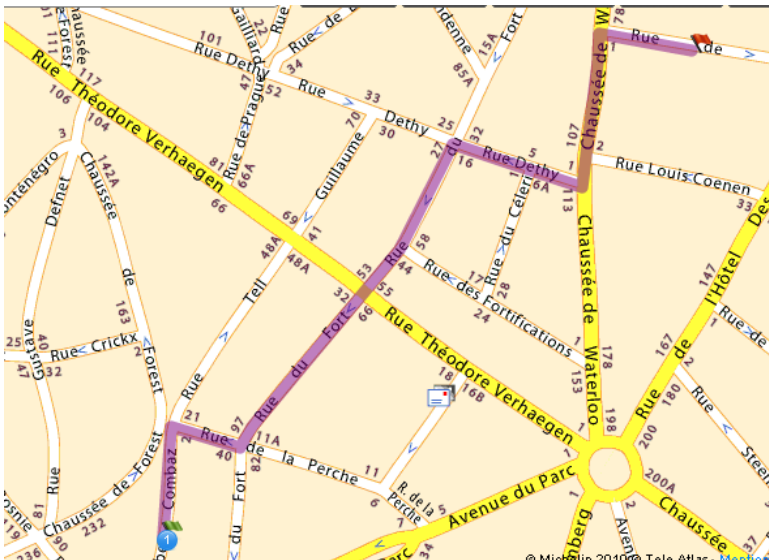
25. Sint-Gillishaard

Gisbert Combazstraat 10-14, Sint Gillis

De coöperatieve vennootschap van Sint -Gillis voor de bouw van goedkope woningen (Société coopérative Saint-gilloise de Construction d'habitations à bon marché) liet in de jaren 1920 verschillende flatgebouwen optrekken in de Gisbert Combazstraat.

Het coöperatief stelde vier architecten aan – Joseph Diongre, Armand Delalieux, Henri Derée en Franz Van Meulecom – om tien flatgebouwen te verwezenlijken die in eenzelfde geest moesten worden aangepakt.

De drie gebouwen (huisnummers 10, 12 en 14) van de 'Sint-Gillishaard' die door architect Joseph Diongre werden ontworpen in art-decostijl zijn karakteristiek voor de doorgaans expressionistische stijl van de architect.

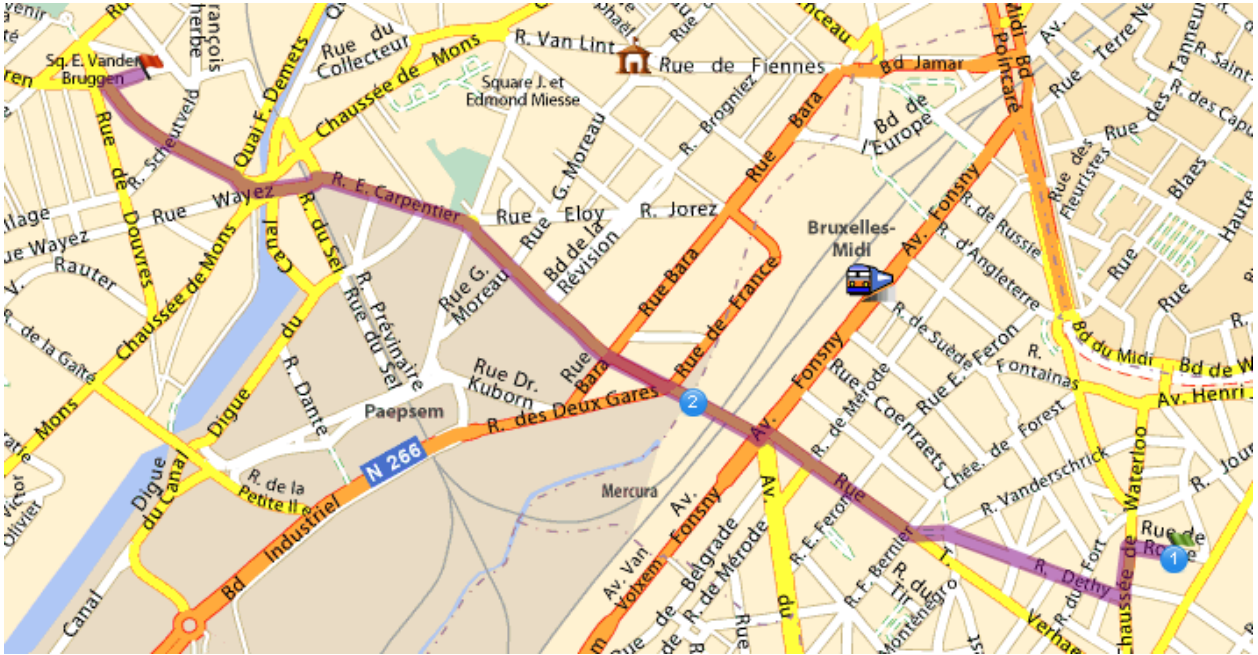
26. Huis Hoguet

Romestraat 24-28, Sint Gillis

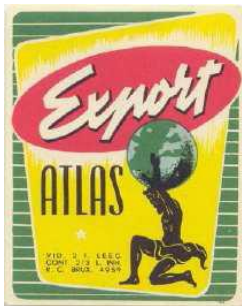
Het Huis Hoguet is een unieke getuige van de confectiesector die in Sint-Gillis erg belangrijk was sinds de 19de eeuw en tot aan de ineenstorting ervan in de jaren 1980. In 1929 diende de heer Hoguet een bouwaanvraag in voor een atelier/woonhuis. De firma was toen al erg bekend. Ze bezat een winkel in de Waterloosesteenweg en bijhuizen in het centrum van Brussel, Sint-Joost en Schaarbeek. Hoguet deed een beroep op architect G. Ligo uit Vorst. Hij heeft waarschijnlijk ook ingestaan voor de binnenafwerking van het gebouw.

Het gebouw werd door de familie Hoguet aan de gemeente overgedragen met de uitdrukkelijke wens er een culturele bestemming aan te geven. Het gebouw werd beschermd in 1998, en tegenwoordig is het 'Centrum voor het Boek' er gevestigd.

27. Voormalige brouwerij Atlas

Vrij-Onderzoekstraat 13, Anderlecht

In 1912 werd op de plaats «kleinemolen» in «Op-Kuregem» de brouwerij Sint-Guido opgericht. In de wijk rond de Vrij Onderzoekstraat en de omgeving van de Demetskaai gaan alle activiteiten met betrekking tot de fabricatie van bier zich centraliseren: brouwerijen, flessenproducenten en brouwtoestelfabrieken.

Vanaf 1912 kwamen hier ook brouwerszalen, gistingszalen en kelders. In 1924 werden er een reeks bijgebouwen aangebouwd: stallen en kantoren, een zadelmakerij, spoelzalen en aftapzalen. In datzelfde jaar werd deze brouwerij omgedoopt tot «Brasserie Atlas».

In 1926 wordt de fabrieksbiertoren van 30 meter gebouwd, die te zien is tot ver buiten de wijk. Deze toren is niet alleen een voorbeeld van het publicitaire gebruik van de art decostijl door de industrie, maar ook van een ingenieuze bouwtechniek.

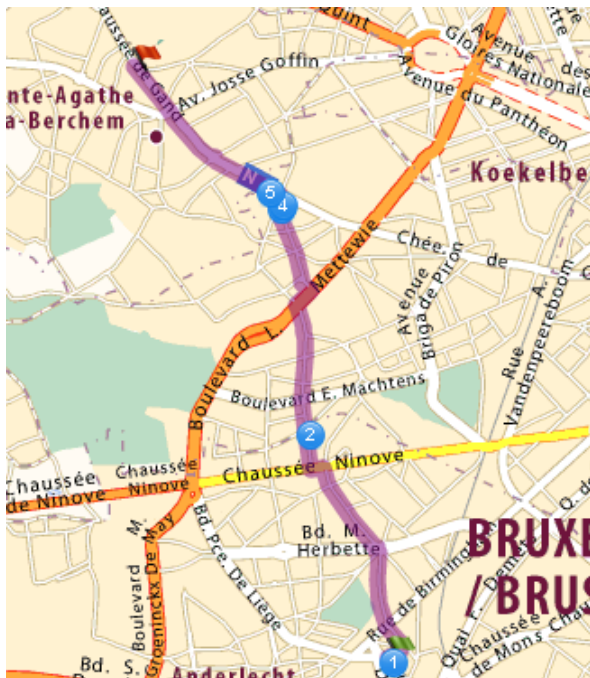
De activiteiten van de brouwerij stoppen in 1952, maar het Atlasbier wordt nog tot 1980 gebrouwen door de brouwerij Haecht, die de gebouwen in Anderlecht als opslagruimte blijft gebruiken.

Enkele jaren geleden werd brouwerij Atlas opgekocht door de gemeenschap Emmaüs (vzw «La Poudrière»).

Het gebouw werd in 2001 beschermd.

28. Voormalige cinema Forum

Gentsesteenweg 42-46, Sint-Jans-Molenbeek

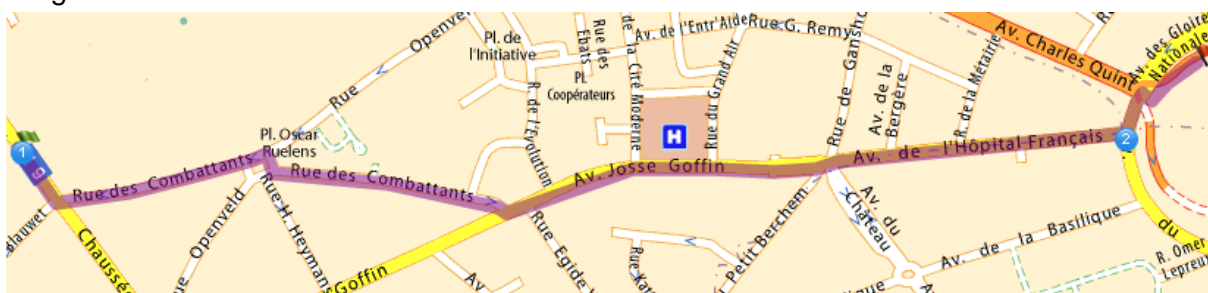
In het begin van de 20^e eeuw waren er in Sint-Jans-Molenbeek vijf bioscopen in een straal van honderd meter, die plaats boden aan vijfduizend mensen.

Van Cinema Forum is de oorspronkelijke gevel uit 1921 bewaard. De bioscoop werd in 1921 gebouwd door architect E. Poupko. Het maximum aantal beschikbare plaatsen bedroeg 1425 zetels in 1967. Het interieur bezat nagenoeg de allures van een buurttheater, enkele loges inbegrepen. Zulen ritmeerden de begane grond. De bioscoop «Forum» sloot zijn deuren definitief in 1975 en wordt heden in gebruik genomen door een kledingszaak. De granieten trap die naar het balkon leidde, bestaat nog altijd.

De imposante gevel verwijst naar de architectuur van het interbellum en sluit aan bij de architectuur die eertijds in zwang was voor filmzalen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het horizontaliserend karakter, de uitgestrekte omvang van de gevel en de aanwezigheid van het balkon die aan het geheel een zekere strengheid verleent.

Het gebouw werd in 1997 beschermd.

29. Basiliek van Koekelberg

Na deze prachtige fietstocht langs de mooiste Art Deco gebouwen van onze hoofdstad zijn we terug bij ons vertrekpunt aangekomen : de Basiliek van Koekelberg, prachtige Art Deco Monument en werelderfgoed van de UNESCO.